

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	62193 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

25.12.2024 р.

Справа № 2618/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Педагогіка" у складі:

Андрощук Ірина Василівна – головуєчий,
Деркач Тетяна Михайлівна,
Дутчак Мирослав Васильович,
Лагодинський Олександр Сергійович,
Литовченко Світлана Віталіївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Лопатенко Георгій Олегович,
Лук'янова Світлана Михайлівна,
Оверченко Микола Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Головко Олександр Миколайович, Ткачова Наталія Олександрівна – представник ЗВО,
Ушакова Наталя Ігорівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62193
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки та третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти програмні результати навчання, визначені розробниками ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня. Водночас, варто зауважити, що представлена надмірна кількість ПРН – 26, які один з одним перегукуються, є семантично спорідненими і потребують упорядкування за певними змістовими лініями та дескрипторами НРК. За формулюванням схожі: ПРН 2 і ПРН 22, ПРН 14 і ПРН 16, ПРН 19 і ПРН 24, ПРН 21 і ПРН 26, ПРН 23 і ПРН 25. ПРН 17 і ПРН 18 також можуть бути об'єднані в межах одного.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

не застосовується

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

До складу робочої групи ОП входить один здобувач – першого року навчання. На думку ГЕР, до складу робочої групи також доцільно включити представників здобувачів старших курсів, які мають більший досвід навчання за цією ОНП та зможуть надати слушні пропозиції щодо удосконалення програми.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У профілі ОП, розділ «Подальше навчання» зазначено, що випускники ОНП можуть продовжити підвищувати компетентності «...на 9-му (докторському) рівні НРК», «...на 10-ому (постдокторському) рівні НРК України...». Розробникам ОП варто врахувати останню редакцію НРК України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>, в якій 9 і 10 рівні НРК відсутні.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Жодна з матриць ОП не демонструє, як саме зміст підготовки (освітні компоненти) формують ті чи ті компетентності та програмні результати навчання. У зв'язку з цим ГЕР проаналізувала весь навчально-методичний контент ОНП на предмет забезпечення заявлених розробниками цілей ОП. Виявлено, що в розміщених у Табл. 1 Відомостей СО силабусах не згадується забезпечення ФК 5 Здатність розробляти, реалізовувати й адекватно оцінювати освітні й міждисциплінарні проекти та програми та ПРН 14 Використовувати здобуті психолого-педагогічні знання й уміння, досвід проєктувальної діяльності під час розробки й реалізації освітніх і міждисциплінарних проєктів та програм, володіти практичними прийомами фандрайзингу, уміннями реєстрації права інтелектуальної власності. Проте вважаємо це технічною помилкою під час оформлення силабусів, адже в змісті ОНП є окремий ОК «Стратегії і тактики наукового пошуку. Фандрайзинг та управління науковими проєктами», який безпосередньо реалізовує ці цілі програми. ПРН 23, згідно зазначених ПРН у силабусах, формується лише за рахунок Науково-викладацької практики, однак формування цього програмного результату навчання за рахунок теоретичних ОК, перед практикою, відбувається також під час вивчення Педагогіки вищої школи (с. 5 силабусу – завдання до семінарських занять). У цьому контексті наголошуємо, що варто ретельніше підходити до оформлення силабусів дисциплін у частині атрибутування ЗК, ФК і ПРН. Навчальні плани містять помилку в назві дисципліни ОК 4. Навчальний план заочної форми містить неправильну кількість годин самостійної роботи з ОК 9 Науково-викладацька практика (210 замість 150).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

не застосовується

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

не застосовується

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Силабуси ОК 2, ОК 3, ОК 4, ОК 5, ОК 6, ОК 7 не містять деталізованих критеріїв оцінювання різних форм роботи студентів, лише загальну схему накопичення балів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

не застосовується

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На с. 16 ОНП, розділ «Наукова складова освітньо-наукової програми» розміщено незрозумілі твердження: «обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора професійної освіти (цифрові технології) для суспільних і гуманітарних наук складає менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів)». Далі в цьому ж абзаці зазначено: «Максимальний обсяг дисертації встановлено освітньо-науковою програмою закладу (установи) згідно зі специфікою відповідної галузі знань та/або спеціальності, а саме – 9 авторських аркушів». Відповідно до Додатку 4 до Вимог до оформлення дисертації (пункт 14 розділу III), затверджених Наказом МОН № 40 від 12.01.2017 (зі змінами станом на 12.07.2019) обсяг основного тексту дисертації визначається пунктами 10, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, або може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу вищої освіти (наукової установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності. У локальному положенні «Порядок атестації та присудження ступеня доктора філософії разовими спеціалізованими вченими радами Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/aspirantura/documenty-z-atestatstii/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA_%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88_%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%96%CC%88%202024.pdf), абз. 2 п. 2 розділу «Вимоги до здобувача ступеня доктора філософії» визначено, що максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації встановлюються освітньо-науковою програмою відповідно до спеціальності. Однак опис освітньо-наукової програми містить неузгодженості: незрозуміло, який обсяг основного тексту дисертації все ж таки мають представити здобувачі для допуску до захисту – не більше 6,25 чи не більше 9 авторських аркушів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ГЕР встановлено невиконання низкою НПП вимог п. 37 ЛУ в частині "Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років". Наукові праці проф. Кабацької О. В. присвячені здебільшого питанням здоров'язбереження, відсутні праці з Правових основ інтелектуальної власності (ОК 6). ЗВО у відповіді на проєкт експертного висновку ГЕР пояснив, що проф. Кабацька викладає лише перший складник цього інтегрованого навчального курсу, а другий складник цього курсу викладає дипломований юрист – доцент Каразінського банківського інституту ХНУ імені В. Н. Каразіна Галич Р. В. ЗВО одразу не вказав доц. Галич Р. В. у відомостях про СО. Силабус ОК не вказує, що дисципліна викладається декількома НПП. Подані в обґрунтуванні праці доц. Галич Р. В. – це праці з трудового чи фінансового права, а не з правових основ інтелектуальної власності чи галузі цивільного права. Праці доц. Байдала В. В. не стосуються дисципліни «Стратегії і тактики наукового пошуку. Фандрайзинг та управління науковими проєктами» (ОК 3). Заклад пояснює її відповідність наявності наукового ступеня, диплому про вищу освіту зі спеціальності "Економічна теорія" і навчально-методичного посібника. У відомостях про СО зазначені такі фахові публікації: Підготовка майбутніх учителів до партнерської взаємодії в освітньому процесі школи; До питання про теоретичні основи соціальної роботи з військовослужбовцями (на основі світових і вітчизняних теорій); Сучасні вимоги до підготовки магістрів хімії в закладах вищої освіти, які не стосуються предметної області спеціальності 011. Також представлено дві фахові публікації на теми: Формальна, неформальна, інформальна освіта: суть, основні переваги та недоліки; Підходи зарубіжних науковців до визначення сутності інформального навчання та шляхів його реалізації, які знаходяться в предметній області спеціальності, але жодна з наведених праць не стосується модулю ОК 3 "Фандрайзинг та управління науковими проєктами" (Теми "Проєктна діяльність та управління проєктами"; "Фандрайзинг як технологія реалізації маркетингу педагогічних проєктів"; "Грант як основне джерело фінансування наукових проєктів"). Також не представлено інформації про участь науковиці в проєктах/грантах, що могло б підсилити її відповідність освітньому компоненту. Публікації проф. Ткачової Н. О. у відомостях про СО не стосуються дисципліни «Іміджологія для педагогічних, науково-педагогічних працівників» (ОК 7). У відповіді ЗВО надав ще п'ять праць, з них три публікації відповідають освітньому компоненту, а дві - не опубліковані у фахових виданнях, а є методичними розробками. --- ПРОДОВЖЕННЯ АНАЛІЗУ ЗА ЦИМ ПІДКРИТЕРІЄМ у п. 6.2 ---

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

--- ПРОДОВЖЕННЯ АНАЛІЗУ ЗА ПІДКРИТЕРІЄМ 6.1 --- Представлені лише дві фахові публікації доц. Подольської Т. В. до дисципліни «Філософія науки та освіти» (ОК 1), всі інші – нефахові, в тому числі представлені матеріали конференцій у відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР. За результатами аналізу ГЕР встановлено, що забезпечення освітніх компонентів за ОП здійснюють 7 викладачів (Кабацька О. В., Ушакова Н. І., Байдала В. В., Подольська Т. В., Луначек В. Е., Ткачова Н. О., Галич Р. В.). Із них у п'ятьох (71% від загальної кількості НПП) встановлено невідповідність п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. За чотирма освітніми компонентами з восьми на ОНП (50 %) у НПП відсутні щонайменше п'ять публікацій у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років. ГЕР доєднує до висновку детальний аналіз відповідності фахових публікацій НПП освітнім компонентам, які вони забезпечують (ДОДАТОК 2), та констатує суттєві недоліки в контексті критерію 6. На момент аналізу справи галузевою радою профіль проф. Кабацької О. В. у Google Академії <https://scholar.google.fi/citations?user=8X6oCmEAAAAJ&hl=uk> презентував лише чотири праці (остання – 2022 рік видання). На момент аналізу справи галузевою радою профіль доц. Подольської Т. В. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=QqWFzGQAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate востаннє оновлювався працями 2017 року, а її профіль в ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1159-7538> взагалі не містив жодної праці. --- КІНЕЦЬ АНАЛІЗУ ЗА ПІДКРИТЕРІЄМ 6.1 ---

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

не застосовується

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

У силабусах ОК не зазначено їх розробників і НПП, хто викладатиме ту чи ту дисципліну.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Навчальний план для здобувачів 2024 року набору затверджений проректором Олександром Головком 29.12.2023 – тобто до затвердження власне освітньо-наукової програми (ОНП розглянуто та схвалено на науково-методичній раді університету 21 травня 2024 року, що засвідчено підписом того ж проректора Олександра Головка на с. 2 програми). Це порушує вимоги частини шостої статті 10 Закону України «Про вищу освіту»: «Заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план». Відповідно до п. 3.2.10 Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна «На основі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми для певної спеціальності, спеціалізації деканатом факультету (навчально-науковим інститутом) розробляється навчальний план, який затверджується вченою радою університету і вводиться в дію рішенням ректора». Водночас остаточне затвердження навчальних планів вченою радою університету відбулося 27

травня 2024 р. Виявлені неузгодженості у внутрішніх процедурах затвердження ОП і НП в частині співвіднесення дат їх затвердження ЗВО пояснює допущеною помилкою при проставленні дат. Заклад надає достатньо сумнівні аргументи щодо того, що «Навчальний план для заочної форми навчання який підписаний проректором Олександром ГОЛОВКО (29.12.2023 р) не є останнім варіантом на 2024/2025 навчальний рік». Копія діючого навчального плану на 2024/2025 навчальний рік, додана у відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР є тим самим НП, але вже з правильно проставленою датою у ході акредитаційної процедури. Проте ЗВО надав рішення вченої ради університету, на яку і першопочатково було посилання в першій версії НП, підвантаженого у відомості про СО, з аналізу якого не можна стверджувати, що внутрішні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми не дотримуються. ГЕР дійшло висновку, що зазначена неправильна дата затвердження - технічна помилка, бо на плані денної форми дата стоїть правильна. Відтак зауваження можна вважати несуттєвим. ВСЗЯО (ОП перед затвердженням розглядалася науково-методичною радою університету, проректором з науково-педагогічної роботи, вченою радою ННІ міжнародної освіти, науково-методичною комісією ННІ міжнародної освіти) не виявила, що жодна з матриць ОП не демонструє, як саме зміст підготовки (освітні компоненти) формують ті чи ті компетентності та програмні результати навчання.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

ВСЗЯО не виявила порушень науково-педагогічними працівниками за цією ОНП Ліц. умов (6 критерій), помилок при оформленні ОП, не відреагувала вчасно на суттєві недоліки та не виправила їх.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

У відповіді на запит ЕГ заклад надав інформацію про дотичність тем наукових досліджень аспірантів напрямом досліджень наукових керівників лише за чотирма здобувачами. Згідно Відомостей про СО на ОНП навчаються 7 аспірантів. Отже, інформація закладу потребує деталізації також і щодо решти здобувачів. На сайті інституту <https://ie.karazin.ua/postgraduate> та відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD програм <https://karazin.ua/nauka/aspirantura-ta-doktorantura/> не містить розміщених орієнтовних напрямів наукових інтересів наукових керівників, затверджених у ЗВО тем досліджень, над якими працюють дисертанти ОНП «Освітні, педагогічні науки».

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Сторінка відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD програм <https://karazin.ua/nauka/scientific-collaboration/>, розділ «Наукова співпраця» містить інформацію про наукові проєкти і партнерів за різними напрямками «Біологія», «Право», «Фінанси» тощо, однак галузь Освіта/Педагогіка взагалі не представлена.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

- гаранту ОП при черговому оновленні ОНП у 2025 році переглянути програмні результати навчання та зменшити кількість тих, що за змістом повторюються; - адміністрації ХНУ до підготовки нового проекту ОНП на 2025 рік включити до складу робочої групи здобувачів старших років навчання; - гаранту ОП при черговому оновленні ОНП у 2025 році скорегувати розділ «Подальше навчання» згідно зауважень за підкритерієм 1.5; - гаранту з 2025 року продовжувати детально аналізувати та запроваджувати кращі практики вітчизняних і зарубіжних програм підготовки докторів філософії для модернізації освітнього процесу за спеціальністю, оприлюднювати аналітичні звіти про це на веб-сторінці програми в ході кожного перегляду ОНП; - гаранту з 2025 року за результатами роботи робочої групи публікувати на веб-сторінці ОНП протоколи засідань, у тому числі фіксуючи в них факти долучення до процесу оновлення програми різних груп стейкхолдерів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

- гаранту до завершення 2024-2025 н. р. внести корективи в затверджену ОНП 2024 року редакції: розмістити коректні матриці забезпечення ЗК, СК, ПРН і ОК; - науково-педагогічним працівникам, задіяним до реалізації змісту ОНП внести зміни в затверджені силабуси 2024-2025 н. р.: коректно зазначити, які компетентності та програмні результати навчання формують дисципліни згідно зауважень за підкритерієм 2.2 (ФК 5, ПРН 14, ПРН 23), орієнтуючись на скореговані гарантом матриці відповідності ЗК, СК, ПРН і ОК; - відповідно до попередніх рекомендацій гаранту з 2025 р. коректно оформляти матриці ОНП, а науково-педагогічним працівникам, задіяним до реалізації змісту ОНП з 2025-2026 навчального року зазначити в силабусах ЗК, СК, ПРН і ОК згідно цих матриць; - адміністрації ЗВО до завершення 2024-2025 н. р. внести корективи в затверджені навчальні плани 2024 року набору та усунути помилки в назві ОК 4 та кількості годин самостійної роботи за ОК 9; - відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD програм до завершення 2024-2025 н. р. розширити перелік баз практик за цією ОНП, уклавши відповідні договори, розмістити інформацію про рекомендовані бази практик на офіційних веб-ресурсах ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

- відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD програм у 2025 році актуалізувати для здобувачів вищої освіти можливості внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, до 2026 року забезпечити участь в таких програмах студентів цієї ОНП; - відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD у 2025 році, під час подальшої реалізації ОНП оперативно реагувати на зміни в порядках прийому на навчання до аспірантури; - науково-педагогічним працівникам, задіяним до реалізації змісту ОНП з 2025-2026 н. р. передбачити в силабусах ОК потенційні можливості отримання, визнання і перезарахування результатів, отриманих у неформальній/інформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

- адміністрації ЗВО щорічно здійснювати постакредитаційний контроль за якістю підготовки, доступністю та повнотою навчально-методичного забезпечення ОК; - науково-педагогічному складу в ході подальшої реалізації ОП (щорічно) продовжувати роботу щодо оновлення змісту освіти на основі власних досліджень, найновіших досягнень і сучасних практик у галузі, уникати застарілих джерел, літератури російського походження, у силабусах зазначити їхніх розробників; - адміністрації ЗВО у 2025 р. розробити і з 2025-2026 н. р. упровадити програми заохочення/підтримки здобувачів до участі в міжнародних програмах, обмінах, стажуваннях, наукових та освітніх проєктах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

- науково-педагогічним працівникам, задіяним до реалізації освітньої програми (ОК 2-7) до початку 2025-2026 н. р. у навчально-методичному забезпеченні освітніх компонентів передбачити деталізоване представлення критеріїв оцінювання кожного з видів робіт; - гаранту до завершення 2024-2025 н. р. внести корективи в затверджену ОНП 2024 року редакції: усунути некоректні формулювання в описі наукової складової ОНП, визначити мінімально та максимально допустимий для захисту обсяг основної частини дисертації.

Критерій 6. Людські ресурси

- НПП, згаданим у зауваженнях ГЕР за підкритерієм 6.1, усунути невідповідність п. 37 Ліц. умов до початку 2025-2026 н. р.; - адміністрації ЗВО у 2025 р. розмістити актуальні результати оцінювання/рейтингування НПП і кафедр у публічному доступі; - адміністрації ЗВО до 2026-2027 н. р. забезпечити викладання на ОП більшої кількості

професіоналів-практиків зі спеціальності, роботодавців, експертів та запрошених іноземних учених; - науково-педагогічним працівникам, задіяним до реалізації змісту ОНП, науковим керівникам щонайменше один раз на рік оновлювати публікації у власних профілях у Google Scholar, ORCID, WoS, Scopus.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

- адміністрації ЗВО упродовж наступних двох років вжити заходів з більш ретельного вивчення і задоволення потреб аспірантів у покращенні матеріально-технічного та інформаційного забезпечення їх наукових розвідок (відповідно до зауважень ЕГ і результатів внутрішнього моніторингу).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

- адміністрації ЗВО, інституту, робочій групі при черговому оновленні ОНП у 2025 році і надалі неухильно дотримуватися внутрішніх процедур перегляду і затвердження програми та супутніх до неї документів, зокрема навчальних планів; - структурним підрозділам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року публікувати на своїх сторінках звіти про виявлені недоліки в освітніх програмах або освітній діяльності з реалізації освітніх програм та їх усунення; - випусковій кафедрі, структурним підрозділам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року публікувати на своїх сторінках щорічні аналітичні звіти про стан ліквідації зауважень і виконання рекомендацій, отриманих у ході попередніх акредитаційних процедур; - адміністрації ЗВО, кадровим службам, структурним підрозділам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року аналізувати підбір науково-педагогічних працівників для реалізації ОНП, вносити зміни до складу групи забезпечення, враховуючи публікаційну активність викладачів та їхню відповідність освітнім компонентам; - робочій групі щорічно переглядати ОП відповідно до змін в законодавчій базі України, нового переліку галузей знань і спеціальностей, локальних нормативно-правових актів, з урахуванням отриманих зауважень і рекомендацій у ході акредитаційних процедур.

Критерій 9. Прозорість та публічність

- гаранту ОП, робочій групі у 2025 році передбачити постійне розміщення проєктів ОП, таблиць із аналізом пропозицій у ході обговорення, контактів для пропозицій і зауважень зацікавлених осіб; - адміністрації закладу, випусковій кафедрі постійно оновлювати всю інформацію стосовно ходу реалізації ОП, освітнього процесу в університеті, тримати розміщені матеріали в актуальному стані; - адміністрації закладу з 2025-2026 н. р. забезпечити розміщення усіх матеріалів за освітньо-науковою програмою в актуальному стані також англійською мовою з метою її популяризації для здобувачів-іноземців відповідно до зазначених розробниками Відомостей про СО перспектив розвитку.

Критерій 10. Навчання через дослідження

- науковим керівникам вести постійну роботу із забезпечення високого рівня релевантності власних тем наукових досліджень темам дисертацій аспірантів; - відділу аспірантури, докторантури та супроводу PhD програм розмістити до завершення 2024-2025 н. р. орієнтовні напрями наукових інтересів НПП, затверджених у ЗВО тем досліджень, над якими працюють дисертанти ОНП «Освітні, педагогічні науки»; - адміністрації ЗВО, випусковій кафедрі у 2025-2026 н. р. залучити аспірантів до спільних дослідницьких, освітніх проєктів в Україні та за кордоном, актуалізувати можливості на веб-сторінках університету та/або інституту; - науковим керівникам стимулювати аспірантів до участі в наукових конференціях різних рівнів, публікації проміжних результатів дослідження у фахових, зарубіжних і наукометричних виданнях задля виконання умов допуску до захисту дисертацій.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 62193.pdf</i>	7MCPAmzaW4n/4OJcy4sYlqG/FJVW4uMVg7ZuoTEoyKk=
Додаток	<i>ДОДАТОК 2.pdf</i>	/vzinZml7uHduwWAQNecea7eoW/kbE1mgXNS8XQWBEM=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АНДРОЩУК ІРИНА ВАСИЛІВНА